

Glossa de Josep Manel Casserras i Solé

Glossa escrita i llegida per Pere Obiols en l'acte de lliurament de la Medalla de la Ciutat al Manelet Casserras

Josep Manel Casserras Solé, el Manelet, va néixer el 22 de juliol de 1957 a Solsona, fill de Manel Casserras Boix, pintor i escultor, i Lola Solé Puig, modista. Neix i viu, fins que es casa l'any 1987 amb M. Teresa Moreno Terricabras, al número 4 del carrer de Sant Miquel, a tocar de la plaça Major. Des dels petits balcons de casa seva, podia veure una Solsona molt diferent de la que actualment coneixem: trànsit constant de gent amunt i avall pel carrer, botigues a gairebé tots els baixos dels habitatges, cases plenes de veïns i carrers plens de canalla jugant. Igual passa a la sastreria dels seus pares. A tota hora plena de gent: clients, veïns i amics que hi anaven a fer petar la xerrada i mainada que assistia a classes de dibuix que impartia el seu pare. En un petit cosidor, que es convertiria amb el temps en un taller de gegants, el Manelet jugava i creixia entre mans i caps de gegants, pintures, carbonets, aquarel·les, esbossos, dissenys i vestits. Condicionants que amb el temps aniria absorbint i que forjaren el seu futur com a persona i com a artista: estimava Solsona i adorava l'art.

El Manelet palpava el folklore de la ciutat i el fet geganter de primera mà: al mateix ritme que ell anava creixent, el seu pare anava adquirint prestigi i encàrrecs dins el món geganter: modela el gegant Vell quan el petit Manelet tenia uns 2 anys i durant aquests anys de la seva infància, crea o restaura totes les figures del Claustre, els gegants del Pi i els de la Ciutat de Barcelona, els de Ceuta, la Coromina o Peramola, entre altres. A més, aquest vincle amb les tradicions també el té perquè el petit Manelet formarà part del Ball de Bastons, de l'Escolania del Claustre i de la banda de cornetes Els Vailets de Solsona. Aquesta estima vers els gegants i el folklore solsoní es veurà en un futur, quan ja escultor i mestre geganter, s'hi dedica amb passió, respecte i entrega.

En el camp de les aficions, ja des de petit era un gran amant de l'esport; de fet era hàbil en qualsevol disciplina, i juga en el CF Solsona, practica la natació i l'esquí, afició que compartia amb el seu pare. El Manelet va ser monitor de l'Escuela Española de Esquí i formà part de la junta directiva del Club d'Esquí Solsona. Una de les disciplines esportives que practicà durant gairebé tota la seva vida fou el motociclisme: ja fossin motos de carretera o bé tot terreny. I no es limità a practicar-ho sinó a col·leccionar-ne: voltava fires, amb els anys i amb l'arribada de les noves tecnologies buscava per Internet, i tot amb la finalitat de trobar motos antigues i restaurar-les ell mateix fins a aconseguir una notable col·lecció.

Solsoní de soca-rel i amb el pare acompanyant-lo en tot moment, participa en diferents iniciatives culturals de la ciutat. La primera va ser la Taula Rodona, aquella singular entitat ludicocultural que tenia per lema ?Mens sana in corpore sano? i on l'humor n'era el tret principal. També s'involucra de seguida en el recuperat Carnaval, fent el que fes falta: treballant dins l'organització; disfressant-se durant el ball de disfresses amb el Josep Roca i el Josep Lluís Caelles, de faquirs, de Tarzán i mona Xita o bé d'enterramorts; participant a les revistes fent de vedet o amb el Joan Cuadrench donant vida al recordat duet Voltini; ballant les contradanses o portant els primers gegants del Carnaval. El mestre Joan Roure quan compongué el popular Bufi, l'any 1974, el dedicà ?als flamants portadors dels nous gegants capitanejats per Joan Cuadrench, Josep M. Figueras, Robert Ribalta i el Manelet?. Al voltant d'aquests gegants s'anà configurant un grup de geganters que s'atreïren a portar els gegants del Claustre, durant les festes del Corpus i la Festa Major, elements que fins aquell moment eren portats per persones contractades. Aquest moviment fou la llavor de la futura Agrupació de Geganters de Solsona, l'any 1982.

Dins l'embolcall del Carnaval, s'hi afegeix també el projecte d'engegar una banda de música per poder estalviar les despeses del lloguer d'una orquestra per fer ballar els gegants. Així doncs, amb el Joan Subirà al capdavant, sis persones més, totes elles vinculades en l'organització del Carnaval i sense coneixements de música (a excepció del Joan), funden l'Orquestra Patinfanjàs. Els primers assajos d'aquesta formació es fan al polivalent cosidor-taller dels Casserras. La nova formació s'estrenà per Santa Cecília, patrona de la música, de l'any 1976. El Manelet hi participà fins a l'any 1988, primer tocant la trompeta i anys més tard amb el fiscorn. Aquest canvi d'instrument va ser motivat per la creació, dins el si de l'orquestra, de la Cobla Ciutat de Solsona, l'any 1982, de la qual també forma part.

Aquesta vinculació amb les festes populars no només ho és pel fet d'estar en l'organització o per participar en la construcció i manteniment dels elements folklòrics, sinó que també ho és pel seu reguitzell de cartells del Carnaval, la Festa Major o la Fira de Sant Isidre. El seu vincle amb el teixit associatiu de la ciutat també és present quan l'any 1988 es funda el CB Solsona i ell en crea el logotip.

Anys més tard, entre el 2003 i el 2007, la vinculació amb la ciutat i la comarca el feu formar part del Patronat Comarcal de Turisme del Solsonès.

Si ens centrem en la seva faceta professional, la primera feina del Manelet no va estar pas relacionada amb l'art, sinó que va estar relacionada amb el món de la banca. Amb disset anys, quan acaba el batxillerat, entra a treballar al Banco de Madrid. En aquells temps, entrar a treballar en un banc era una gran oportunitat, i a més li deixava les tardes lliures per dedicar-les a les seves aficions i, anys més tard, per dedicar-se al taller a ajudar el seu pare. Ben aviat, s'adona que aquesta feina no li agrada i la compaginació de banc al matí i taller a la tarda, que ho estava realitzant des del 1979, s'acaba convertint, a partir del 1996, en tot el dia al taller i plena dedicació a l'art.

Pel que fa a la seva formació artística, comença des de petit: tenir el Manel Casserras com a pare, el marca profundament. Així des de ben jovenet segueix el seu pare i les seves lliçons magistrals. És ell qui li marca el ritme en la formació tant pel que fa a tècniques artístiques com a l'ús dels materials. Tot i que el Manelet sempre ha reconegut que el seu pare va ser el seu principal mestre, també va ser una persona autodidacta: l'apassionava l'art i això el motivava a llegir,

cercar i estudiar, tant pel que fa a tècniques i materials com a autors consagrats o estils artístics, amb la finalitat de millorar i innovar en el seu ofici. També assistí a sessions de pintura al Centre Artístic de Manresa.

L'afició a la pintura, i motivat pel seu pare, va fer que juntament amb tres joves pintors solsonins - el Jaume Cuadrench, el Jaume Roure i el Ramon-Àngel Davins, cadascun amb el seu estil- formessin un grup que es presentaria per la Festa Major del 1980 sota el nom d'Escola de la Ribera. L'objectiu era realitzar una exposició anual conjunta, i durant l'any compartir coneixements, assistir a classes i fer sortides per pintar. El Manelet hi participà amb interrupcions durant anys, fins que el 1998 comença a exposar en solitari a l'antiga sastreria del seu pare. Realitzà aquestes exposicions fins a la Festa Major del 2004. Set exposicions on el Manelet mostrà tot el seu potencial com a pintor i també com a escultor.

La seva pintura s'inspira en l'impressionisme francès i en particular en Paul Cézanne i Henri Toulouse-Lautrec. Aquesta juga constantment amb els colors i la llum mitjançant pinzellades poc definides i amb els colors poc mesclats, que deixa a l'ull de l'espectador la feina de percebre la barreja. Generalment són pintures a l'oli, tot i que practica els acrílics, els pastels i les aquarel·les. I la temàtica, és bàsicament Solsona i el Solsonès. Pel que fa a l'escultura, són generalment peces d'argila o terracota inspirades en el pare de l'escultura moderna, Auguste Rodin, i basades en la seva pròpia imaginació per a crear una escultura sense la utilització de models. No es regia pel que veia sinó pel que s'imaginava o volia expressar: ja fos un sentiment, una emoció o una actitud.

Igual que el seu pare, el Manelet dominava multitud de disciplines i oficis. Així, no només pintava, esculpia i feia gegants, sinó que també es va especialitzar en la restauració de patrimoni arquitectònic. En aquesta vessant destaca el seu treball en diferents intervencions fetes a la catedral de Solsona (algunes amb el seu pare com va ser la portalada de sant Agustí i d'altres en solitari, com la façana de l'Assumpció), a les fonts gòtiques i el portal del Pont de la ciutat o al campanar de l'església gòtica de Santa Maria de Cervera, entre altres.

La disciplina que més prestigi li donà i més temps hi dedicà fou la d'escultor de gegants: tenint en compte els anys que treballà conjuntament amb el seu pare com els que ho feu en solitari, passaren per les seves mans més de 300 figures repartides per tot el territori català. Pare i fill posaren el segell Casserras i la ciutat de Solsona en un lloc privilegiat i respectat dins el món geganter. Les seves figures, que segueixen la línia del seu pare, reflecteixen serenitat i expressió, equilibri, i són minuciosament treballades en cada un dels seus detalls. És per això que el Taller d'Escultura Casserras és un referent dins i fora del món geganter. El Manelet fou, doncs, continuador d'un estil propi i un autor prolífic. En solitari creà gegants i altre bestiar pels barris del Clot i del Pi de Barcelona, també de la plaça Sant Jaume de Barcelona, Torà, Cassà de la Selva, Fraga, barri del Xup de Manresa, Sant Feliu de Llobregat, Sant Pere de Molanta, Sant Pol de Mar, Cambrils, Pradell de Sió, Golmés, Cappellet de Lleida, Vilafranca del Penedès, Copons, Agramunt, Sant Joan de Mediona, els Pallaresos, Vilanova i la Geltrú, Vic, Sant Julià de Lòria, Tarragona, l'Ametlla de Merola, Cervera, Sant Llorenç de Morunys i Carnaval de Solsona.

Aquesta professionalitat i continuïtat estilística heretada del seu pare també queda palesa amb les tasques de manteniment i conservació que realitza en tots els elements folklòrics de la ciutat: tant els del Carnaval com els de la Festa Major. En cada una de les seves intervencions busca preservar la imatge original, dignificar-la i mantenir la qualitat artística que el Manel els donà. Per aquesta cura i estima als gegants de Solsona, l'Associació de Festes del Carnaval de Solsona li concedí l'any 2011 un Gegant Boig i l'any 2014 és l'Agrupació de Geganters de Solsona qui el distingeix com a Geganter d'Honor.

El Manelet va ser un treballador incansable que no tingué la vida gens fàcil. Quan només tenia 16 anys morí la seva mare, circumstància que el marcà i el lligà encara més al seu pare, que esdevindria el seu mestre, referent i company. Anys més tard, l'any 1996, quan decidí dedicar-se exclusivament a fer gegants, morí el seu pare, i quan arriba el seu moment de plenitud artística, s'estroneja la seva vida amb una inesperada i llarga malaltia que l'acabaria vençant després de

set anys de lluita, el 30 d'abril de 2015. Tot i això, el Manelet no defallí i sempre, amb actitud positiva i optimisme, entomava aquestes circumstàncies.

Tot i semblar una persona reservada, des del seu taller obria les portes a qualsevol que hi volgués passar una estona, ja fos un nen amb els ulls meravellats que descobria on naixien els gegants i s'emportava de record una taca de fang a la roba, o amics que hi anaven a fer petar la xerrada o simplement curiosos que hi passaven per descobrir quins gegants estava fent. A tots els rebia amb aquell posat discret, la mitja cigarreta als llavis, un somriure murri i respostes a qualsevol pregunta que acompanyava amb un ?saps? o un ?m'entens??.

Familiarment, el Manelet va ser un bon espòs i un bon pare; les seves filles, la M. Dolors i la Teresa -la Meme i la Sessa-, no només van tenir un pare sinó que, igual que va fer el seu amb ell, van tenir un mestre que els ensenyà l'ofici i les tècniques. Gràcies a això, avui el Taller d'Escultura Casserras continua actiu i a ple rendiment.

La seva implicació amb la ciutat de Solsona i amb el seu teixit associatiu, la seva gran destresa i mestria com a escultor de gegants, el seu geni com a artista -i que va ser capaç de rebre el reconeixement artístic sent l'hereu de l'obra d'un artista ja acreditat-, només és a l'abast d'un altre creador d'una qualitat innegable, que amb esforç i perseverança va aconseguir transmetre tota la seva sensibilitat i tota la seva noblesa a les seves obres. Úniques i irrepetibles, com cadascun dels seus gegants. El fan mereixedor de la Medalla de la Ciutat. Tot i la seva discreció i que no li agradaven els reconeixements ni ser-ne el protagonista, sé que li hauria fet il·lusió poder recollir aquesta Medalla.

Moltes gràcies